

บันทึกการเดินทาง

ห้องเรียนธรรมชาติ ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

เช้าตรู่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ พวกเรา(ครูและนักเรียนโรงเรียนปัญญาประทีป) ทั้ง ๑๖ คน เริ่มต้นวันใหม่ของชีวิตอย่างมีเป้าหมาย หลังจากที่ข้าวเหนียวร้อนๆ กับหมูบั้งตักถึงห้อง ทุกคนก็พร้อมที่จะขึ้นรถเหลืองและไม่ลืมหยิบเอกสารกล่องสี กระดาษวาดรูป สมุดบันทึกคู่มือของแต่ละคนไปด้วย เรากำลังจะเดินทางไปอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เพื่อหาแรงบันดาลใจถ่ายทอดความงามของขุนเขาที่โอบล้อมด้วยสีเขียวของต้นไม้อันเป็นที่อยู่ของสัตว์ป่านานาชนิด ออกมาเป็นงานศิลปะและงานเขียน แน่ใจว่ากลุ่มสาระที่จัดกิจกรรมนี้ขึ้น คือกลุ่มสาระภาษาไทยและกลุ่มสาระศิลปะฯนั่นเอง เด็กๆตื่นเต้นกับการเดินทางบนรถสีเหลืองประจำโรงเรียน ครูจัดกิจกรรม buddy เพื่อฝึกให้เด็กๆ ได้ดูแลผู้อื่น ใช้เวลาเดินทางไม่นานก็เดินทางมาถึงอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

รอยยิ้ม แววตาอยากรู้อยากเห็นของเด็กๆเริ่มเข้ามาแทนที่ความเฉยชา เพราะภาพเบื้องหน้าที่เราเห็นคือความสดเขียวของอุทยานแห่งชาติแรกของประเทศไทย เราแวะไหว้เจ้าพ่อเขาใหญ่ บุคคลที่นักเรียนเคยค้นหาข้อมูลประวัติของท่านในอินเทอร์เน็ต ก่อนที่จะเดินทางมาเขาใหญ่ (เด็กๆได้สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับประวัติของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และเจ้าพ่อเขาใหญ่ ก่อนการเรียนรู้อันจริง) และที่ดูเป็นที่ชื่นชอบของเด็ก ๆ คือการได้ใช้ชีวิตแบบลุยๆ โดยการนั่งรถ ๒ แถวขึ้นอุทยาน(ซึ่งหลายคนบอกว่าไม่เคยนั่งมาก่อน) เสียงหัวเราะและรอยยิ้มเริ่มแต่งแต้มแก้มใสๆ เมื่อรู้สึกว่าคุณเองกำลังผจญภัยในทางที่คิดเคี้ยว ระหว่างทางครูให้เด็กๆ สังเกตป้ายต่างๆที่เจ้าหน้าที่อุทยานฯติดตั้งไว้ เช่น ป้ายห้ามให้อาหารลิง ป้ายห้ามการรบกวนธรรมชาติ ป้ายให้ความรู้ ฯลฯ แล้วเราชวนกันคุยในรถว่าทำไมจึงต้องมีป้ายเหล่านี้ เด็กๆสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างดีพร้อมทั้งเงี่ยหูฟังเสียงสัตว์ป่า ทายว่าเป็นเสียงของอะไร และบอกกับพวกเขาว่า เพราะที่นี่มีคนรักษาป่า ทำให้ป่ายังคงอุดมสมบูรณ์ จึงมีเสียงเหล่านี้ให้พวกเราได้ยิน พอถึงศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ เด็กๆตื่นตัวกับการสำรวจทัศนียภาพโดยรอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการได้ข้ามสะพานแขวน ที่ต้องใช้ความระมัดระวัง และสติในการเดิน รวมทั้งความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เพราะสะพานนี้ข้ามได้เพียงครั้งละ ๕ คนเท่านั้น และเพื่อให้ข้ามไปได้อย่างปลอดภัย ต้องเดินไม่ให้รบกวนการทรงตัวผู้อื่น **“ครูเห็นน้ำใจเล็กๆที่แผ่ออกมาแบ่งปันให้กันของพวกเขา จากการข้ามสะพานแขวนนี้ และจากการช่วยเหลือเพื่อนที่โดนทากกัด ทั้งยังเห็นความเมตตาที่เขามีต่อสัตว์อื่น ที่เริ่มก่อตัวเป็นรูปเป็นร่างอยู่ในจิตสำนึกของพวกเขา เด็กๆ จากการที่พวกเขาไม่ทำร้ายทาก ไม่เดินเหยียบพื้นดินโดยเลเลยว่าจะมีสิ่งมีชีวิตใดซ่อนตัวอยู่บ้าง”**

๐๘.๐๐น. เราเข้ารับฟังการบรรยายเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ตลอดจนสร้างกระบวนการการสร้างจิตสำนึกต่อการหวงแหนและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จากนั้นทุกคนได้เขียนไปรษณียบัตรถึงพ่อกับแม่ ส่งความรู้สึกจากใจถึงใจ สร้างกำลังใจแก่ตนเอง ก่อนที่เราจะเดินไปอีก ๒๐๐ เมตร เพื่อหาทิวทัศน์สวยๆ ปักหลักวาดรูป และที่แรกคือ “อ่างเก็บน้ำสายคร” เด็กๆเลือกมุมที่ตนประทับใจ ใช้ความสามารถเต็มที่ จน

ตะวันเคลื่อนผ่านศีรษะบอกเวลาแห่งการเติมพลังให้แก่ชีวิตอีกรอบ เราจึงเดินกลับลงมาที่ศูนย์อาหารของอุทยานฯ เด็กๆ ได้รับเงินจากครูเพื่อใช้จัดสรรซื้ออาหารรับประทานเอง ครูสังเกตเห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่เลือกซื้ออาหารที่มีประโยชน์และคุ้มค่างับเงินที่เสียไป แต่ก็มีบางคนซื้อของโดยขาดการไตร่ตรอง ทำให้งบประมาณที่ให้ไปไม่พอสำหรับจ่าย นี่คือนิทรรศการชีวิตจริงที่เด็กๆ ได้เรียนรู้และครูเชื่อว่าจะเป็นประสบการณ์ที่ติดตัวพวกเขาตลอดไปว่า “เขาจะต้องมีสติ คิด ตรึกตรองก่อนทำทุกสิ่ง” เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดอีก

ช่วงบ่าย เราเดินทางโดยรถสองแถวไปที่น้ำตกเหวสุวัต ระหว่างที่เดินทางเราพบฝูงลิง กวาง นก ฯลฯ สร้างความตื่นตาตื่นใจให้กับเด็กๆ เสียงแข็งแซ่ตามประสาของเด็กดังก้องขึ้นบนรถ และทำให้พวกเขาได้บทเรียนอีกอย่างหนึ่งว่า “เรามาอยู่ในป่า ป่าเป็นที่อยู่ของสัตว์ เราต้องเคารพเจ้าบ้านด้วยการอยู่ในอาการสงบ ไม่ส่งเสียงดังรบกวนพวกเขา” จากนั้นเด็กๆ เดินเท้าไปที่จุดชมวิวน้ำตก หาทิ้งที่ตนสบายที่สุด ครูให้นักเรียนสงบสติอารมณ์ ภูมิใจตัวเองสักพัก ด้วยการนั่งสมาธิ แล้วจึงลงมือวาดภาพอีกครั้ง นักท่องเที่ยวจำนวนมากสนใจการวาดภาพของนักเรียน ขอถ่ายรูปรบรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่น่าประทับใจนี้เก็บไว้ (เด็กๆ บอกว่าตอนนี้เราเหมือนดาราเลย มีคนมาถ่ายรูปพวกเราเยอะแยะไปหมด) ผลงานจากจินตนาการและความรู้สึกเริ่มแบ่งบานในกระดาษสีขาวบริสุทธิ์อีกครั้ง ก่อเกิดเป็นงานศิลปะชิ้นสำคัญในชีวิตที่อาจหาไม่ได้จากที่อื่น

ก่อนเดินทางกลับเราแวะที่จุดชมวิวกว๊านผ่านเส้นทางเดินทางกลับ ถ่ายรูปเป็นที่ระลึก ร่วมกันเก็บภาพความทรงจำไว้ในใจก่อนเดินทางกลับ และเด็กๆ ต้องกลับมาเขียนบรรยายภาพความประทับใจนั้นอีกครั้ง ภูเขาทอดยาวสุดลูกหูลูกตาเจือด้วยพฤษานานาพันธุ์ ส่งผลให้ภาพเบื้องหน้าดูงดงามยิ่งนัก รถเหลืองของพวกเราจอดรออยู่แล้วที่ด้านล่าง เด็กๆ ยกมือไหว้คุณลุงเจ้าหน้าที่ที่ขับรถมาส่ง ขากลับครูพาเด็ก ๆ เพลิดเพลินกับกิจกรรม buddy โดยให้แต่ละคนทายว่าใครคือ buddy ของตน ปრაภาว่าเด็กๆ แต่ละคนไม่มีใครทายถูกเลย แต่ครูกลับทายถูกว่าใครคือ buddy ของครู ครูชี้ว่าที่ครูรู้เพราะครูสังเกตและใส่ใจกับเด็กทุกคน เด็กๆ จึงได้บทเรียนใหม่ว่า **“เราต้องหัดสังเกต เปิดใจของผู้อื่น และใส่ใจคนรอบข้าง ไม่เช่นนั้นเราจะไม่มีวันมองเห็นความดีของคนรอบข้างเราเลย”** แต่พอเด็กๆ เริ่มทายถูกในรอบที่สอง พวกเขา ก็ได้นึกถึงเหตุการณ์ที่เพื่อนช่วยเหลือตนในระหว่างวัน หลายคนถึงกับร้องอ้อ! หลังจากที่หาจุดที่แสดงว่าเพื่อนคนนั้นคือ buddy ของตนพบ จากกิจกรรมนี้ได้ฝึกให้เด็กๆ ดูแลกัน เป็นการสร้างความรักจากจุดเล็กๆ ที่จะก่อเกิดเป็นความสามัคคีต่อไป

พระอาทิตย์ลดความร้อนเปลี่ยนเป็นอบอุ่นอีกครั้งเพื่อเตรียมอำลากลางวันผันเป็นกลางคืน ประดุจชีวิตคนที่เกิดมาแล้วต้องดับไป ธรรมชาตินอกจากจะสร้างความงามให้บังเกิดขึ้นบนโลกใบนี้แล้ว ยังมอบสังขาร แก่ชีวิตให้กับมนุษย์ได้อีกด้วย เราต้องมองดูธรรมชาติและหันกลับมาดูตน เพื่อพัฒนาตนเองให้มีคุณค่า เช่นธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์แก่สรรพสิ่งอย่างมหาศาล ต้นไม้เพียงต้นมากค่าอันันต์ แม้อัลบัปต์ชันวันก็ยังทอดกายเป็นปุ๋ยบำรุงดิน มนุษย์เล่าได้สร้างคุณค่าแก่ตนเองด้วยการสร้างประโยชน์แก่ผู้อื่นแล้วหรือยัง

ปล.ขอขอบคุณทุกคนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ ขอขอบคุณพี่ฉลาด จากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ที่ให้ความรู้แก่พวกเรา ขอขอบคุณครูเอ ครูจ้อย ครูโต้ง ครูนก ที่อาสาไปช่วยดูแลเด็กๆ ขอขอบคุณครูแอม ครูด้วง ที่ช่วยดูแลโครงการให้ แต่ไม่ได้ไปด้วยเพราะติดภารกิจแต่เราเชื่อว่าท่านส่งกำลังใจไปให้ ขอขอบคุณน้ำศรที่ขับรถรับส่งพวกเราทุกคนอย่างปลอดภัย ขอขอบคุณเด็กๆทุกคนที่เป็นเด็กดี และร่วมกิจกรรมด้วยความตั้งใจ ที่สำคัญขอขอบคุณธรรมชาติที่สร้างมรดกที่งดงามแกดินผืนนี้ ให้พวกเราได้เรียนรู้ ได้ศึกษา ขอขอบคุณจากใจจริง

ครูศิลปะ และภาษาไทย